

**Curtea Supremă de Justiție**  
**DECIZIE**

22 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:  
Președinte – Petru Ursache,  
judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș și avocatul Vadim Gligor în numele inculpatului Țurcanu Petru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015 în cauza penală în privința lui

*Țurcanu Petru Mihail, născut la 24 mai 1976, originar din sat. Pelinia, r-nul Rîșcani și domiciliat în or. Rîșcani, str. M. Frunze nr. 68.*

***Datele referitoare la examinarea cauzei:***

- 1. 07.06.2010 – 30.12.2011;  
04.10.2012 – 27.01.2014 (prima instanță);***
- 2. 23.02.2012 – 14.05.2012;  
25.02.2014 - 25.03.2015 (instanța de apel);***
- 3. 03.09.2012 – 15.01.2013;  
03.07.2015 – 22.12.2015 (instanța de recurs);***

**CONSTATĂ:**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 30 decembrie 2011, Țurcanu Petru a fost achitat de sub învinuirea în baza art. 327 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate.

2. De către organul de urmărire penală, Țurcanu Petru a fost învinuit de faptul că, activînd în funcția de inspector superior auto de stat, al secției poliției rutiere a CPR Rîșcani, fiind persoană cu funcție de răspundere cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice și, fiind chemat, în conformitate cu prevederile art. 1 din Legea cu privire la poliție, să apere, pe baza respectării stricte a legilor, interesele societății și ale statului de atentatele criminale și de alte atacuri nelegitime și obligat să reacționeze prompt la sesizările și comunicările despre infracțiuni, să ia măsuri investigativ – operative și alte măsuri necesare, prevăzute de legislație, pentru stabilirea, prevenirea, curmarea infracțiunilor, pentru identificarea și punerea sub urmărire a persoanelor care le-au săvîrșit, a comis abuz de serviciu și fals în acte publice, în următoarele circumstanțe:

La 04 iulie 2009, conform indicației verbale a responsabilului unității de gardă CPR Rîșcani, inspectorul superior auto de stat al secției poliției rutiere CPR Rîșcani Țurcanu Petru, s-a deplasat în s. Recea, r-nul Rîșcani, pentru soluționarea comunicării telefonice a locuitorului or. Rîșcani, Marsejnîi Ion, înregistrată în aceeași zi, cu nr. 1302 în registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente CPR Rîșcani. Marsejnîi Ion a comunicat, că în ziua respectivă, aproximativ la ora 23<sup>00</sup>, deplasîndu-se la volanul automobilului propriu de model VAZ 2106 cu nr. RȘ AF 955, pe traseul Bălți-Edineț, s-a ciocnit în s. Recea de un disc de metal, care era plasat pe partea carosabilă a traseului, fapt în urma căruia s-a creat o situație de accident de circulație și a cauzat defectarea unității de transport.

Țurcanu Petru, deplasîndu-se la locul incidentului pentru a cerceta circumstanțele cauzei, urma să întocmească actele de constatare a incidentului și să stabilească astfel existența unei bănuieli rezonabile despre prezența unei infracțiuni săvîrșită de persoane necunoscute, care forțat au dezbinat discul de metal cu anvelopa, ce servea element de publicitate fixat în preajma atelierului de vulcanizare de pe marginea traseului, plasîndu-l pe timp de noapte pe partea carosabilă a traseului.

El însă, acționînd contrar atribuțiilor de serviciu în scopul tănuirii faptei respective pe motiv de a-și voala incompetența de a descoperi o încălcare de lege săvîrșită de persoane necunoscute, intenționat nu a întreprins măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

Astfel, Țurcanu Petru, acționînd contrar prevederilor pct. 26) al capitolului V din Instrucțiunea privind modul de primire, înregistrare, evidență și examinare a sesizărilor și altor informații despre infracțiuni, aprobată prin Ordinul interdepartamental 121/254/286-0/95 din 18 iulie 2008, care stabilește ordinea de primire și examinare a altor informații referitoare la infracțiuni, nu a examinat locul faptei și nu a întocmit alte acte de constatare a incidentului, iar ulterior, a fabricat și o explicație din numele lui Marsejnîi Ion, cu data de 04 iulie 2009, în care a înscris date intenționat false, precum că în timpul deplasării de la automobilul condus de Marsejnîi Ion, s-a deșurubat o roată, fapt care a și cauzat accidentul rutier.

Ulterior, Țurcanu Petru a fabricat și o schemă a accidentului rutier, datată tot cu 04 iulie 2009, în care a reflectat date intenționat false. Întocmind actele necesare, el a efectuat pe acestea semnături false din numele lui Marsejnîi Ion.

La 18 iulie 2009, Țurcanu Petru, acționînd contrar prevederilor pct. 26) din Instrucțiunea nominalizată mai sus, a fabricat și un aviz cu încheiere asupra verificării comunicării telefonice a cet. Marsejnîi Ion, din data de 18.07.2009 despre accidentul rutier. Inculpatul a motivat acest aviz prin invocarea datelor din actele de constatare falsificate de el însuși și, în aceeași zi, Țurcanu P. a înaintat comisariului adjunct avizul dat însoțit cu actele de constatare, propunînd sistarea verificării comunicării despre infracțiune, pe motiv că faptul accidentului rutier nu s-a adevărit, în urma căruia, adjunctul comisariatului CPR Rîșcani, fiind indus în eroare de datele false ale lui Țurcanu P., a aprobat avizul respectiv.

**2.1.** Tot Țurcanu Petru, de către organul de urmărire penală, a fost învinuit de faptul că, deținînd funcția de inspector superior auto de stat al secției poliției rutiere CPR Rîșcani, fiind persoană cu funcție de răspundere cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice și, fiind chemat în conformitate cu prevederile art. 2 din Legea cu privire la poliție, la menținerea și asigurarea ordinii publice, avînd sarcina, în conformitate cu fișa de post, Regulamentul cu privire la supravegherea tehnică exercitată de poliția rutieră, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 415 din 08 aprilie 2003, să asigure activitatea supravegherii tehnice, să coordoneze activitatea de control de stat în domeniul exercitării de către întreprinderile de transport auto a măsurilor de întreținere în stare tehnică de funcționare a vehiculelor în privința corespunderii cerințelor de siguranță a traficului rutier, să coordoneze activitatea de control de stat asupra respectării cerințelor de siguranță din domeniile prestării serviciilor de transport auto de călători, fiind împuternicit, în conformitate cu fișa de post, să prezinte persoanelor cu funcție de răspundere rapoarte de executare obligatorie privind lichidarea încălcărilor cerințelor actelor normative în domeniul securității circulației rutiere, avînd competența să constate, în temeiul art. 399 Cod contravențional, prezența contravenției prevăzute la art. 337 Cod contravențional cu remiterea ulterioară către organul competent a procesului - verbal de constatare a contravenției - în cazul în care persoanele cu funcții de răspundere nu întreprind măsuri pentru înlăturarea încălcărilor indicate în rapoartele respective privind înlăturarea încălcărilor legislației, a comis prin concurs real abuz de serviciu și fals în acte publice în următoarele circumstanțe:

La 31 iulie 2009, în localul CPR Rîșcani, acționînd în interes personal prin folosirea intenționată a situației de serviciu, avînd intenția de-a forma vizibilitatea falsă de indici pozitivi în sporirea prestației și rezultativității a activității sale, pe un formular tipizat cu număr centralizat de evidență MAI 01023915 și cu număr de rînd 2009300000200 a întocmit un proces – verbal cu privire la constatarea de către el a contravenției prevăzute de art. 337 Cod contravențional, în acțiunile directorului Î.I. „Lada Fortuneac” din or. Rîșcani, Fortuneac Iurie, în care a falsificat semnăturile din numele persoanei contraveniente și a înscris date intenționat false, precum că ultimul nu și-a onorat obligația prevăzută de lege de a înlătura încălcările indicate în raportul anterior, presupus, înaintat acestuia de organul poliției rutiere.

Țurcanu Petru cunoștea și conștientiza că la momentul întocmirii procesului – verbal de constatare a contravenției și atribuindu-i număr de rînd de evidență statistică în subdiviziunea CPR Rîșcani că, în realitate nu a exercitat în întreprinderea Î.I. „Lada Fortuneac” control de stat și nu a înaintat către conducătorul acestei întreprinderi vreun oarecare raport privind lichidarea cauzelor de încălcare a legislației.

Ulterior, prin scrisoarea de însoțire cu nr. 4825 din 04 august 2009, un alt lucrător al aceleiași subdiviziuni a expediat dosarul în cauză, exercitată din numele inculpatului pentru examinare organului competent.

În urma acestor acțiuni, Țurcanu Petru a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, Fortuneac Iurie, exprimate prin încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil, prevăzut de legislație și actele internaționale, în urma încălcării principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzute de art. 5, 7 și 8 Cod contravențional, sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale de către organele competente.

**3.** Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Țurcanu Petru să fie condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul subdiviziunilor MAI pe un termen de 3 ani și în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 100 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul subdiviziunilor MAI pe un termen de 2 ani. În temeiul art. 84 Cod penal, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în subdiviziunile MAI pe un termen de 5 ani.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2012, apelul declarat de procuror a fost admis parțial, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în temeiul art. 391 alin (1) pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Țurcanu Petru, în baza art. 327 alin. (1) și art. 332 alin (1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

**4.1.** În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, prin ordonanțele din 12 și 16 februarie 2010, s-a început urmărirea penală în privința lui Țurcanu Petru în baza art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal, pe episoadele în privința lui Marsejnîi Ion și Fortuneac Iurie, unde a fost stabilită competența Procuraturii r-lui Rîșcani.

Potrivit art. 269 Cod de procedură penală, infracțiunile imputate lui Țurcanu Petru erau date prin competență de a efectua urmărirea penală organului de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul

în care există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Dreptul de a schimba competența după materie îi revine doar Procurorului General și adjuncților lui, prin ordonanță motivată, temei, prevăzut de art. 271 alin. (7) Cod de procedură penală, iar potrivit alin. (4) al aceluiași articol, procurorul poate să dispună ca urmărirea penală să fie efectuată și de un alt organ similar și deci, în speță, o astfel de ordonanță nu exista, iar efectuarea urmăririi penale în privința inculpatului a fost efectuată de procurorul din Procuratura r-lui Rîșcani, C. Rusu, care nefiind competent, a exercitat urmărirea penală pe cauză.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând ca temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pe motiv că instanța de apel urma să dea o apreciere probelor prezentate, dar nu să se limiteze doar la stabilirea competenței, precum că erorile procesuale au fost dobândite cu încălcări de către un organ necompetent.

Totodată, recurentul indica că prin probele administrate se dovedea vina inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2013, a fost admis recursul ordinar declarat, casată parțial decizia în partea încetării procesului penal în baza art. 327 alin. (1) Cod penal în privința inculpatului și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a indicat că instanța de apel nu s-a conformat prevederilor art. 414 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală.

Astfel, s-a constatat că, prin ordonanțele din 12 februarie 2010 și respectiv, 16 februarie 2010, de către procurorul în Procuratura r-lui Rîșcani, Constantin Rusu a fost dispusă începerea urmăririi penale pe art. art. 327 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal, pe episoadele în privința lui Marsejnîi Ion și Fortuneac Iurie (f.d.1-2, vol.I-II) și respectiv, acesta a exercitat urmărirea penală.

Potrivit art. 269 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 236-261<sup>1</sup>, 279, 324-326, 330-336 din Codul penal.

Art. 275 pct.9) Cod de procedură penală, prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul în care există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției efectuează, sub controlul procurorului anticorupție, urmărirea penală în privința infracțiunilor date în competența sa, indiferent de calitatea subiectului acestora, cu excepția infracțiunilor și persoanelor prevăzute la art. 270 alin. (1) pct. 1) lit. a), f) și h) și pct. 2) și 3) Cod de procedură penală.

În cazul în care organul de urmărire penală constată că nu este competent a efectua urmărirea penală, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, trimite cauza

procurorului care exercită conducerea urmăririi penale pentru a o transmite organului competent.

Totodată, Colegiul penal a reținut că în cazul în care urmărirea penală este efectuată de către un organ incompetent, Procurorul General sau adjuncții lui pot dispune, prin ordonanță motivată, exercitarea urmăririi penale de către procurorul din altă procuratură de același nivel, sau alt organ de urmărire penală, însă în speță învinuirea adusă în baza art. 332 alin.(1) Cod penal, ținea de competența CCCEC, care se efectuează sub controlul procurorului anticorupție, iar o ordonanță motivată de efectuare a urmăririi penale de către Procurorul r-lui Rîșcani, lipsea.

Dreptul de a schimba competența după materie îi revenea doar Procurorului General și adjuncților lui, prin ordonanță motivată, temei prevăzut de art. 271 alin.(7) Cod de procedură penală.

Astfel, pe acest capăt de învinuire, a avut loc încălcarea competenței organului de urmărire penală, iar, în sensul normei vizate, procurorul r-lui Rîșcani, urma să-și verifice competența și să trimită materialele procurorului care exercită urmărirea penală în CCCEC, pentru a o transmite organului competent.

Conform art. 251 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie atrage nulitatea actului procedural.

În acest sens instanța de recurs a conchis că actele de urmărire penală, fiind emise cu încălcarea competenței după materie, erau lovite de nulitate care nu putea fi înlăturată în nici un mod.

Prin urmare, actele de urmărire penală pe capătul de învinuire în privința inculpatului în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, erau nule, deoarece erau efectuate în afara cadrului legal, adică în afara unui proces penal pornit în mod legal.

Potrivit ordonanțelor de punere sub învinuire din 29 martie și respectiv 21 mai 2010 (f.d. 72-75, vol.I, 129-132, vol. II) și rechizitoriilor (f.d. 96-103, vol.I, 142-147, vol. II), inculpatului i-a fost înaintată învinuirea și conform art. 327 alin. (1) Cod penal – folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu în alte interese personale, acțiune care a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, cât și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

Potrivit alin. (1) art. 269 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală al CCCEC efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 191, 327-329 din Codul penal – numai în cazurile în care prejudiciul respectiv a fost cauzat în exclusivitate autorităților și instituțiilor publice, întreprinderilor de stat sau bugetului public național.

Din actele cauzei rezulta că, prin acțiunile inculpatului au fost cauzate daune drepturilor și intereselor persoanelor fizice și nu s-a cauzat prejudiciu autorităților și instituțiilor publice, întreprinderilor de stat sau bugetului public național.

Astfel, în privința infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, procurorul din cadrul Procuraturii r-lui Rîșcani a fost competent de a exercita urmărirea penală în cauza dată atât după competența teritorială, materială, cât și după calitatea subiectului infracțiunii, iar concluzia instanței de apel precum că pe acest capăt de învinuire deasemenea a fost încălcată competența după materie, era una greșită.

Instanța de recurs a constatat că, instanța de apel, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, adică nu au fost supuse verificării probele prezentate în sprijinul învinuirii aduse inculpatului în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, nu s-a apreciat fiecare probă în parte în raport cu motivele procurorului expuse în apelul declarat și anume hotărîrea atacată nu cuprindea motivele pe care se întemeia soluția, motiv pentru care cauza a fost trimisă la rejudecare în această parte.

7. Prin sentința Judecătorei Rîșcani din 27 ianuarie 2014, **Țurcanu Petru Mihail** a fost achitat de sub învinuirea în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii.

8. Potrivit sentinței s-a stabilit că Țurcanu Petru Mihail a fost învinuit în aceea că el, activînd în funcția de inspector superior auto de stat al Secției Poliției Rutiere al CPR Rîșcani, numit în funcția respectivă în baza Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 397 EF din 05.09.2008, fiind astfel persoană publică, avînd în virtutea funcției deținute permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, abilitată potrivit prevederilor art. 2 al Legii cu privire la poliție nr. 416-XII din 18.12.1990, cu funcții de apărare a vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și alte atentate nelegitime, acceptînd concomitent benevol restricțiile impuse de prevederile legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției nr. 90-XVI din 25.04.2008, pentru a nu comite acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup sau alte interese decît cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, acționînd în mod intenționat și din interes material, a comis infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

Astfel, el primind la 19.07.2012 în procedura sa pentru examinare, comunicarea despre comiterea unui accident rutier înregistrată în Registrul nr. 2 de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente a CPR Rîșcani sub nr. 1939 și anume, cu privire la faptul că, pe traseul M 14, în apropiere de satul Corlăteni, raionul Rîșcani a avut loc un accident rutier, deplasîndu-se la fața locului, în jurul orelor 23:40 și stabilind faptul că persoana vinovată de comiterea acestui accident rutier este Zagaievschi V. a.n. 16.03.1988, locuitor al satului Singureni, raionul Rîșcani, fără întocmirea vreunui act confirmativ în acest sens, a ridicat ilegal de la Zagaievschi V. - certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport cu n/î BL CJ 742, polița de asigurare obligatorie de răspunderea civilă auto internă seria AG nr. 0408859 din 10.05.2012 eliberată pe mijlocul de transport în cauză și permisul de conducere eliberat la 05.12.2007 pe numele lui Zagaievschi V. Ulterior, începînd cu 21.07.2012, acționînd în mod intenționat și din interes material, prin estorcare a pretins de la Zagaievschi V. bani ce nu i se cuvin în sumă de 250 euro, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, exprimate prin nedocumentarea obiectivă a cazului de accident rutier comis de Zagaievschi V. în noaptea de 19 spre 20 iulie 2012 și restituirii ultimului a actelor pe automobilul accidentat de model „Wolkswagen Passat”, cu n/î BL CJ 742 și anume a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport cu număr de înmatriculare BL CJ 742, poliței de asigurare obligatorie de răspunderea civilă auto internă seria AG nr. 0408859 din 10.05.2012 eliberată pe mijlocul de transport în cauză și a permisului de conducere eliberat la 05.12.2007 pe numele lui Zagaievschi V.,

ridicate anterior de la acesta în noaptea comiterii accidentului, banii respectivi, condiționându-i să-i fie transmiși prin intermediul cet. Glavan Nicolae Nicolae, locuitor al satului Corlăteni, raionul Rîșcani, pe care ultimul i-a primit la rugămintea lui Țurcanu Petru Mihail la data de 25.07.2012, aproximativ în jurul orelor 11:00, la domiciliul său din satul Corlăteni, raionul Rîșcani și care, conform cursului valutar oficial stabilit de BNM, constituiau suma de 3770,35 lei, mijloace bănești care nu au ajuns la destinație din cauza reținerii în flagrant a cet. Glavan Nicolae Nicolae de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a CCCEC.

**9.** Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Inculpatul să fie condamnat în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal la 7 (șapte) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2500 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a exercita funcții publice în organele MAI pe un termen de 4 (patru) ani.

**10.** În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a indicat următoarele:

- Vina inculpatului a fost probată prin cumulul de probe administrate în cadrul cercetărilor judecătorești;

- Instanța de fond neîntemeiat a ignorat declarațiile martorilor acuzării în favoarea declarațiilor inculpatului;

- Versiunea despre provocarea inculpatului, înaintată de către acesta, nu avea un suport probatoriu și se contrazicea cu materialele acumulate în cauză;

- Instanța de fond a omis să pronunțe asupra conținutului procesului-verbal de efectuare a interceptării și înregistrării comunicărilor din 25.07.2012, cu anexa reproducerii în scris a comunicărilor între Glavan Nicolae și Zagaievschii Vasile, care confirmau vinovăția inculpatului.

**11.** Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03.04.2014, cauzele penale sus menționate în privința inculpatului au fost conexe într-o procedură unică.

**12.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, care a fost pronunțată integral la 06 mai 2015, apelurile declarate au fost admise, fiind casate sentințele și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

- Procesul penal în privința lui **Țurcanu Petru Mihail** învinuit în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală;

- **Țurcanu Petru Mihail** a fost condamnat în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția Legii penale de pînă la 25.02.2014), la 5 (cinci) ani închisoare cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 (douăzeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 4 (patru) ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 (patru) ani.

- În rest, dispozițiile ambelor sentințe, cu privire la corpurile delictive, au fost menținute.

**12.1.** În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că soluția instanței de fond în latura ce ține de achitarea inculpatului în baza învinuirii formulate lui pe cele două fapte de abuz în serviciu, cu încadrarea acțiunilor sale în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, era incorectă și se combătea cu baza probatorie administrată pe caz.

Astfel, s-a indicat că soluția instanței de fond privind nevinovăția inculpatului pe aceste capete de acuzare se baza în cea mai mare parte pe constatarea comiterii unor erori de drept procesual de către partea acuzării, la formularea învinuirii din ordonanța de punere sub învinuire și cea din rechizitoriu.

În așa mod, conform opiniei instanței de fond, partea acuzării nu a confirmat acuzația referitor la statutul inculpatului ca subiect special al componenței de infracțiune, prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, or în învinuirea incriminată lui, nu era indicat ordinul MAI în corespundere cu care el își exercita atribuțiile profesionale.

În respingerea acestei opinii, instanța de apel a menționat, că invocarea motivului dat, în timp ce s-a indicat funcția deținută de inculpat, care nu a fost contestată de către părți, precum și actele normative în temeiul cărora acesta urma să-și desfășoare activitatea profesională, nu servea temei de a aprecia învinuirea ca fiind una incompletă și neclară.

Expunerea detaliată în conținutul învinuirii formulate a actelor normative și a atribuțiilor profesionale stipulate în fișa de post, în corespundere cu care inculpatul urma să-și desfășoare activitatea profesională și în dependență de care a comis cele două fapte prejudiciabile, conducea la constatarea netemeinicii concluziei instanței de fond, precum și argumentului apărării referitor la neclaritatea acuzațiilor formulate.

Astfel, art. 123 alin. (1) Cod penal, în varianta legii în vigoare la data comiterii faptelor imputate, stipula, că prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale, ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

În acest sens, instanța de apel a indicat că prevederile legale citate, prin prisma art. 10 Cod penal, erau aplicabile față de inculpat, care fiind persoană cu funcție de răspundere, era subiect special al infracțiunilor aduse lui drept învinuire.

Totodată, modificarea operată în conținutului art. 123 Cod penal în varianta legii din 03.02.2012, nu înlătura răspunderea penală a acestuia ca subiect al infracțiunii de „abuz de serviciu”.

Raportînd împrejurările de fapt și cele de drept din speță, la aspectul doctrinar al componenței „abuzului de serviciu”, instanța de apel a menționat că prin învinuirea formulată în rechizitoriu, acuzarea s-a referit la atribuțiile funcționale, puse în sarcina inculpatului, în baza cărora acesta urma să acționeze la descoperirea, constatarea și sancționarea persoanelor vinovate de comiterea anumitor fapte prejudiciabile, precum și să înlătore urmările nefavorabile produse ca rezultat al acestor acțiuni, astfel dînd dovadă de exigență, competență și profesionalism în desfășurarea activității profesionale.

Însă, din conținutul faptelor incriminate inculpatului instanța de apel a concluzionat, că el a acționat contrar acestor atribuții, acționând în scopul tănuirii delincvenței, pentru a-și voala incompetența de a descoperi o încălcare de lege săvârșită de persoane necunoscute, ca rezultat neîntreprinzând măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cazului impactului rutier cu participarea lui Marsejnii Ion.

Totodată, inculpatul acționând și în scopul sporirii indicilor cu privire la rezultatele activității sale, ilegal a pornit în privința lui Fortuneac I. procesul contravențional în baza art. 337 Cod contravențional, fiind conștient de faptul, că nu a întreprins măsurile stipulate de actele normative în vederea descoperirii și constatării faptei contravenționale.

Aceste circumstanțe au fost calificate de către instanța de apel drept faptele ce caracterizau latura subiectivă a infracțiunii comise de inculpat, încadrându-se în calificativul ce vizează **alte interese personale**.

Reieșind din cele expuse instanța de apel a constatat că, prin acțiunile sale de neverificare a împrejurărilor de fapt ce au condiționat impactul rutier, neconstatarea persoanelor ce se fac vinovate de aceste urmări, camuflându-și neprofesionalismul prin constatarea altor fapte, decât cele care real au avut loc, precum și prin întocmirea, fără constatarea temeiurilor legale, a unor acte procesuale care afectează drepturile fundamentale a persoanei la un proces echitabil prevăzut de legislație și actele internaționale, cu încălcarea principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale, stipulate la art. art. 5, 7 și 8 Cod contravențional, ce a dus la sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale, inculpatul a cauzat daune considerabile cu caracter nepatrimonial atât intereselor publice, creînd o imagine negativă organelor afacerilor interne în societate, prin incapacitatea de a depista făptuitorii pentru atragerea lor la răspundere, cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice Marsejnii Ion și Fortuneac I., căror prin acțiunile inculpatului le-au fost cauzate daune considerabile de ordin moral prin intimidarea adusă în legătură cu falsificarea actelor procesuale și neîntreprinderea măsurilor prevăzute de lege în vederea constatării și soluționării cauzelor ce țin de competența sa.

Instanța de apel a mai indicat că neatribuirea respectivelor persoane, a statutului procesual de părți vătămate în cauza penală, nu au afectat învinuirea adusă inculpatului, or determinarea calității procesuale a persoanei în cadrul procesului penal ține de competența organului de urmărire penală, care în dependență de împrejurările cauzei stabilește mărimea daunei cauzate prin infracțiune și persoanele ce au fost prejudiciate în legătură cu aceasta.

În același context, instanța de apel a apreciat, că normele de drept material și procesual nu prevăd o anumită procedură de anulare a încheierilor adoptate pe marginea petițiilor depuse de către persoanele interesate la organul de poliție, ceea ce a făcut imposibilă dispunerea nulității încheierii adoptate de inculpat în cauza lui Ion Marsejnii, însă această împrejurare nu determina liberarea de răspundere penală a inculpatului, atât timp cât faptul falsificării actelor ce au stat la baza adoptării ei, a fost confirmat prin conținutul expertizei grafoscopice.

Sub un alt aspect, anume acest material a constituit proba de bază a învinuirii formulate inculpatului pe art. 327 alin. (1) Cod penal, or acesta în legătură cu obligațiile funcționale, nu a îndeplinit aceste obligații în vederea verificării și consatăării circumstanțelor faptei prejudiciabile, precum și depistării făptuitorului cu atragerea lui la răspunderea contravențională.

Instanța de apel a mai menționat că prezența sau lipsa defecțiunilor tehnice la automobilul lui Ion Marsejnîi, nu constituia o împrejurare determinativă pentru încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, pe motiv că aceste circumstanțe sunt de rezultat și nu cele ce caracterizează elementele infracțiunii.

**Cât privește episodul de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție în privința administratorului ÎI "Lada Fortuneac" - Iurie Fortuneac**, instanța de apel a indicat că nulitatea acestuia în aspectul nerespectării prevederilor art. art. 384 și 443 Cod contravențional, fiind constatată printr-o hotărâre judecătorească definitivă ce are puterea lucrului judecat, determina prezența în acțiunile inculpatului a elementelor componente infracțiunii, prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, fiind prezentă fapta prejudiciabilă, care s-a exprimat prin întocmirea unui proces-verbal cu privire la contravenție fals, cu falsificarea semnăturii persoanei atrase la răspunderea penală, urmările prejudiciabile survenite în legătură cu aceasta, ce s-au manifestat prin încălcarea unui drept garantat la un proces echitabil și legătura de cauzalitate dintre fapta comisă și urmările prejudiciabile survenite.

În acest context versiunea apărării referitor la lipsa probelor ce ar demonstra, că tocmai inculpatul a fost cel care a falsificat actele procesuale în cazul lui Ion Marsejnîi și Iurie Fortuneac a fost apreciată de către instanța de apel ca neîntemeiată, deoarece odată ce acestea se aflau în gestiunea inculpatului, acces la respectivele materiale a avut doar el, concomitent fiind responsabil de modalitatea soluționării lor.

Cu referire la faptele nemijlocit expuse în învinuirea formulată, instanța de apel a menționat, că deși instanța de fond a respins probele acuzării, conținutul acestora demonstra vinovăția inculpatului în faptele de abuz de serviciu prin folosirea intenționată a situației de serviciu în scopul voalării incompetenței de a descoperi unele încălcări de lege.

În contextul celor expuse, instanța de apel a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în aceea, că el, activînd în calitate de inspector superior auto de stat al SPR CRP Rîșcani și fiind persoană cu funcție de răspundere abilitată cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, chemat în corespundere cu art. 1 din Legea cu privire la poliție să apere, pe baza respectării stricte a legilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, precum și să reacționeze prompt la sesizările și comunicările despre infracțiuni, să ia măsuri investigativ-operative și alte măsuri necesare prevăzute de legislație, pentru stabilirea, prevenirea și curmarea infracțiunilor, indentificarea și punerea sub urmărire a persoanelor ce le-au săvîrșit, la data de 04.07.2009 s-a deplasat în sat. Recea, r-nul Rîșcani, conform indicației verbale a responsabilului unității de gardă a CRP Rîșcani, pentru soluționarea comunicării telefonice a locuitorului orașului Rîșcani Marsejnîi Ion, înregistrată în ziua

respectivă în registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente al CRP Rîșcani sub nr. 1302, potrivit căreia la orele 23:00, în timp ce se deplasa pe traseul Bălți-Edineț, cu automobilul de model "VAZ 2106" nr/în RȘ AF 955, s-a tamponat de un disc metalic, plasat pe partea carosabilă a traseului, astfel creîndu-se o situație de accident cu deteriorarea mijlocului de transport.

Venit la fața locului, Țurcan Petru urma să întocmească actele de constatare a incidentului și să stabilească prezența unei bănuieli rezonabile referitor la infracțiunea comisă de persoane necunoscute, ce forțat au dezbinat discul de metal cu anvelopă, care servea element de publicitate, fixat în preajma atelierului de vulcanizare de pe marginea traseului, plasându-l pe timp de noapte pe carosabil.

Aționînd contrar atribuțiilor de serviciu, în scopul tănuirii respectivei ilegalități și pentru a-și voala incompetența de a descoperi încălcările de lege comise de persoane necunoscute, n-a întreprins măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

Ulterior, acționînd contrar prevederilor pct. 26 cap. V a Instrucțiunii privind modul de primire, înregistrare, evidență și examinare a sesizărilor și altor informații despre infracțiuni, aprobată prin Ordinul interdepartamental nr. 121/254/286-0/95 din 18.07.2008 ce stabilește ordinea de primire și examinare a altor informații referitoare la infracțiuni, n-a examinat locul faptei, n-a întocmit careva acte de constatare a incidentului, fabricînd o explicație din numele lui Ion Marsejnîi din 04.07.2009, în care a introdus date intenționat false, precum că în timpul deplasării, din automobilul condus de acesta s-a dezșurubat o roată, ce a cauzat accidentul rutier. În același scop a fabricat și o schemă a impactului rutier din 04.07.2009 în care la fel a reflectat date intenționat false, în ambele acte efectuînd semnătura din numele lui Ion Marsejnîi.

Drept urmare, la data de 18.07.2009, contrar prevederilor pct. 26 a Instrucțiunii nominalizate mai sus, a fabricat un aviz cu încheiere pe marginea comunicării telefonice a lui I. Marsejnîi referitor la accidentul rutier, în conținutul căruia a invocat datele din actele falsificate de el, prezentîndu-l comisarului-adjunct cu propunerea sistării verificării în continuare a comunicației privind infracțiunea, pe motivul neconstatării faptului accidentului rutier.

Drept rezultat adjunctul comisarului CRP Rîșcani, fiind indus în eroare a aprobat avizul respectiv.

Astfel, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale inculpatul a comis fapta prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, cu calificativele "folosirea de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu în alte interese personale, cauzând daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice",

**12.2. Cu referire la învinuire în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal,** instanța de apel a indicat că cumulul de probe administrate în cauză, ce au fost supuse unei cercetări suplimentare în instanța de apel, demonstau vinovăția inculpatului în aceea, că el, activînd în funcția de inspector superior auto de stat al Secției Politiei Rutiere al Comisariatului de Politie raionul Rîșcani, numit în funcția respectivă în baza Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr.397 EF din 05.09.2008, fiind astfel persoană publică, avînd în virtutea funcției deținute permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice,

abilitată potrivit prevederilor art. 2 al Legii cu privire la poliție nr.416-XII din 18.12.1990, cu funcția de apărare a vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și alte atentate nelegitime, acceptând concomitent benevol restricțiile impuse de prevederile legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției nr.90-XVI din 25.04.2008, pentru a nu comite acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup sau alte interese decât cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, acționând în mod intenționat și din interes material, a comis infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

Astfel, el primind la 19.07.2012 în procedura sa pentru examinare, comunicarea despre comiterea unui accident rutier înregistrată în Registrul nr. 2 de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente a CPR Rîșcani sub nr. 1939 și anume cu privire la faptul, că pe traseul M 14, în apropierea de satul Corlăteni, raionul Rîșcani a avut loc un accident rutier, deplasându-se la fața locului, în jurul orei 23:40 și stabilind faptul că persoana vinovată de comiterea acestui accident rutier este Zagaievschi V., a.n.16.03.1988, locuitor al satului Singureni, raionul Rîșcani, fără întocmirea vreunui act confirmativ în acest sens, a ridicat ilegal de la Zagaievschi V.- certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport cu număr de înmatriculare BL CJ 742, poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă seria AG nr.0408859 din 10.05.2012 eliberată pe mijlocul de transport în cauză și permisul de conducere eliberat la 05.12.2007 pe numele lui Zagaievschi V., iar începând cu 21.07.2012, acționând în mod intenționat și din interes material, prin extorcare a pretins de la Zagaievschi V. bani ce nu i se cuvin în sumă de 250 Euro, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, exprimate prin nedocumentarea obiectivă a cazului de accident rutier comis de Zagaievschi V. în noaptea de 19 spre 20 iulie 2012 și restituirii ultimului a actelor pe automobilul accidentat de model "Wolkswagen Passat", cu numărul de înmatriculare BL CJ 742 și anume a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport cu număr de înmatriculare a mijlocului de transport BL CJ 742, polița de asigurare obligatorie de răspunderea civilă auto internă Seria AG nr.0408859 din 10.05.2012 eliberată pe mijlocul de transport în cauză și a permisului de conducere eliberat la 05.12.2007 pe numele lui Zagaievschi V., ridicate anterior de la acesta în noaptea comiterii accidentului, bani respectivi, condiționându-i să-i fie transmiși prin intermediul cet. Glavan Nicolae Nicolae, locuitor al satului Corlăteni, raionul Rîșcani, pe care ultimul i-a primit la rugămintea lui Țurcanu Petru Mihail la data de 25.07.2012, aproximativ în jurul orelor 11:00, la domiciliul său din satul Corlăteni, raionul Rîșcani și care, conform cursului valutar oficial stabilit de BNM constituiau suma de 3770, 35 lei mijloace bănești care nu au ajuns la destinație din cauza reținerii în flagrant a cet. Glavan Nicolae Nicolae de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, acțiunile acestuia încadrându-se pe deplin la componența de infracțiune prevăzută de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu calificativele:" coruperea pasivă, cu următoarele semne de calificare: fapta persoanei cu funcție publică care pretinde și primește prin mijlocitor bunuri ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a îndeplini sau nu, ori pentru a întârzia sau grăbi,

îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale contrar acesteia, acțiuni săvârșite cu extorcarea de bunuri.

Instanța de apel a apreciat că remunerarea ilicită pe care inculpatul a pretins-o prin extorcare de la Zagaievschi V., era solicitată în virtutea îndeplinirii obligațiilor sale funcționale pe care acesta urma să le exercite, prin respectarea intereselor legitime, ocrotite de lege a persoanei fizice și anume, returnarea actelor asupra mijlocului de transport, ridicate de la el ca rezultat al impactului rutier.

Totodată, modalitatea în care inculpatul urma să-și atingă scopul, primirea remunerării prin intermediul altei persoane, nu-i putea înlătura răspunderea penală, acesta fiind un mijloc de voalare a acțiunilor criminale, iar neprimirea personal de către el a mijloacelor bănești nu constituia temei de achitare, deoarece pentru realizarea laturii obiective a compenței ”coruperii pasive” este suficientă ”pretinderea” și ”extorcarea” ca semne calificative a infracțiunii, respectiva compență fiind una formală.

În același context instanța de apel a menționat și faptul, că neatragera la răspunderea penală a lui Glavan Nicolae în calitate de mijlocitor și respectiv complice la infracțiune, la fel nu putea constitui temei de achitare a inculpatului, or fiecare persoană poartă răspunderea penală pentru fapta comisă personal, sarcina probațiunii vinovăției fiind pusă în seama acuzării, care prin ordonanță din 27.09.2012 a dispus scoaterea lui Glavan Nicolae de sub urmărirea penală pe art. art. 42 alin. (5), 324 alin. (2) lit. b) Cod penal pe motiv, că nu au fost acumulate suficiente probe ce i-ar demonstra vinovăția în complicitate la corupere pasivă.

Circumstanțele invocate supra, au condus instanța de apel asupra aprecierii critice a soluției instanței de fond privind achitarea inculpatului, precum și a argumentului invocat de apărare referitor la pretinsa lui provocare la comiterea coruperii pasive, or faptul ridicării de la Zagaievschi V. a documentelor pe automobil ca rezultat al impactului rutier a fost confirmat prin declarațiile acestuia și a martorului Martîniuc Ion, iar lipsa acestora la momentul înstrăinării mijlocului de transport deteriorat a fost confirmată, inclusiv prin declarațiile lui Șchiopu Alexandru, Hăbășescu Andrei și Munteanu Veceaslav, căror le-au devenit cunoscute împrejurările ridicării lor de la Zagaievschi V., inclusiv și pretinderea de către inculpat a remunerării ilicite ce nu i se cuvine pentru restituirea respectivelor documente.

Instanța de apel a mai indicat și faptul că solicitarea lui Zagaievschi V. de a-și restabili actele pe automobil, pe motivul pierderii originanlelor, nu putea influența asupra condamnării inculpatului, or pe lângă ceea, că el s-a adresat organelor de resort nu peste mult timp după cele întâmplare, fiind conștient de faptul, că nu-și va putea returna actele în legătură cu instrumentarea cauzei penale, aceste împrejurări au fost confirmate și prin declarațiile celorlalți martori, la care s-a făcut referire mai sus.

Cât privește înregistrările video ale momentului reținerii lui Glavan Nicolae cu efectuarea acțiunilor procesuale, ce au fost vizionate la ședința instanței de apel, ultima a indicat că acestea nu puteau fi interpretate în favoarea achitării inculpatului, constituind unele din mijloacele de probă acumulate în respectiva cauză, care, în coroborare cu alte probe administrate în cauză, demonstau vinovăția inculpatului în fapta incriminată.

Cu referire la argumentele apărării referitor la provocarea inculpatului, instanța de apel a susținut părerea părții acuzării privind depunerea post factică de către inculpat a raportului cu privire la pretinsa provocare la corupere pasivă, a menționat, că potrivit înscrisurilor din registrul de evidență a actelor de intrare nr. 3 respectivul raport a fost înregistrat la data de 23.07.2012 cu nr. 3928, pe când următoarea înregistrare din 24.07.2012 are număr de înregistrare 3928a, fiind unica cu abreviatura respectivă. Această împrejurare a fost apreciată drept circumstanță ce demonstra faptul că respectivul raport a fost înregistrat ulterior pornirii cauzei penale de corupere pasivă, fiind îndreptat în vederea îndreptării acțiunilor inculpatului, de aceea încheierea adoptată pe marginea lui, nu putea servi drept probă pertinentă pentru justa soluționare a cazului dat.

Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat că inculpatul nu nominaliza persoanele care pretins erau provocatori, deși în virtutea funcției deținute și teritoriului deservit, în situația în care ar fi avut loc o atare provocare, el ar putea cunoaște respectivele persoane, sau cel puțin ar fi acționat corespunzător prin sesizarea organului competent, ceea ce nu s-a făcut în cazul dat, recurgându-se la o încercare de a-și îndreptăți acțiunile.

Și în cele din urmă instanța de apel a apreciat că pretinsa influență a lui Zagaievschi V. de a provoca inculpatul la comiterea faptei incriminate din partea lui A. Hăbășescu, nu și-a găsit confirmare din conținutul materialelor cauzei penale, fiind calificată drept o versiune de apărare a inculpatului.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal și de faptul că scopul pedepsei penale este îndreptat spre restabilirea echității sociale, fiind un remediu de luptă cu corupția în rândurile organelor statale, urmărind corectarea celui vinovat, întru prevenirea continuării activității criminale atât de către el, cât și de alte persoane, precum luând în considerație și gravitatea faptelor imputate inculpatului ce fac parte din categoria infracțiunilor grave, caracterul lor prejudiciabil și pericolul pentru societate; personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost atras la răspunderea penală, fiind caracterizat în exclusivitate pozitiv atât de la locul de muncă cât și al celui de trai, având la întreținere copii minori și fiind la prima abatere de lege, a apreciat că este posibilă aplicarea în privința inculpatului a art. 90 Cod penal, dispunându-se suspendarea executării condiționate a pedepsei penale principale pentru un anumit termen de probă.

**13.** Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către procuror, care a fost depus la 26 mai 2015 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în latura condamnării inculpatului în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat indică următoarele:

- motivarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în baza caracteristicii pozitive a inculpatului era insuficientă, deoarece funcția deținută îl obliga să dețină aceste calități;

- necesitatea aplicării pedepsei închisorii față de inculpat rezultă din pericolul social al infracțiunii incriminate, care se atribuie la categoria celor care

implică funcția publică, precum și din faptul că prin acțiunile sale, inculpatul a adus atingere gravă imaginii organului de poliție;

- instanța de apel nu a indicat motivele aplicării art. 90 Cod penal, în condițiile în care inculpatul a comis trei infracțiuni, nu a recunoscut vina și prin diferite metode a indus în eroare organele de drept.

**13.1.** Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către avocat în numele inculpatului, care a fost depus prin poștă la 25 mai 2015 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentințelor.

În motivarea cerințelor sale, avocatul prezintă următoarele argumente:

**I. Pe episodul de acuzare a inculpatului în privința lui Marsejnî I.:**

a) instanța de apel a reținut în sarcina inculpatului comiterea abuzului de serviciu în următoarele circumstanțe: „folosirea de către o persoană cu funcții de răspundere a situației de serviciu în alte interese personale, cauzând daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice”.

Totodată, se indică că în actul de acuzare nu s-a menționat și nu s-a constatat semnul „alte interese personale”, cât și nu s-a descris semnul „daunele în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice”, astfel fiind înaintată o acuzare imprecisă, fapt ce contravine prevederilor art. 6§3 din CEDO;

b) instanța de apel a preluat funcțiile organului de urmărire penală, constatînd din oficiu în ce constă semnul „alte interese personale” ale inculpatului și în același mod apreciînd natura cauzării „daunelor considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice”, fără ca acestea să fi fost invocate în actul de acuzare;

c) instanța de apel neîntemeiat a reținut în sarcina inculpatului semnul „cauzarea daunelor considerabile intereselor publice”, odată ce prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2013, s-a constatat că prin acțiunile inculpatului au fost cauzate daune drepturilor și intereselor persoanelor fizice și nu s-a cauzat prejudiciu autorităților și instituțiilor publice, întreprinderilor de stat sau bugetului public național.

**II. Pe episodul de acuzare a inculpatului în privința lui Fortuneac I.:**

a) instanța de apel nu a reținut ca fiind dovedită fapta pe capătul de învinuire în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, legată de martorul Fortuneac I.;

b) atât Fortuneac I., cât și alți martori pe acest capăt de acuzare nu au fost audiați în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fapt care, după soluția de achitare a instanței de fond, urmează a fi apreciat ca nesuținerea de către acuzarea de stat a apelului declarat împotriva sentinței de achitare;

c) cet. Marsejnî I și Fortuneac I. nu au fost recunoscuți de către organul de urmărire penală în calitate de părți vătămate, nefiind estimat nici prejudiciul care li s-ar fi cauzat.

**III. Pe episodul de acuzare a inculpatului în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal:**

a) la pronunțarea soluției de condamnare, după achitarea inculpatului de către instanța de fond, instanța de apel și-a întemeiat concluziile de condamnare inclusiv pe declarațiile martorilor Șchiopu Alexandru, Hăbășescu Andrei,

Martîniuc Ion și Frecăuțanu Alexandru, care nu au fost audiați pe viu și pe declarațiile martorilor Zagaievschi Vasile și Glavan Nicolae, care au fost audiați superficial;

**b)** acuzarea înaintată inculpatului este incompletă, odată ce acestuia îi este incriminată comiterea faptei prin intermediul unui mijlocitor, însă față de Glavan N. (mijlocitorul) este adoptată hotărîrea de încetare a urmăririi penale cu indicarea faptului că nu s-a constatat că între inculpat și Glavan N. a existat o înțelegere prealabilă cu privire la extorcarea bunurilor de la Zagaievschi V.;

**c)** caracterul incomplet al învinuirii formulate în rechizitoriu constă și în faptul că nu a fost indicat în ce constă acțiunea inculpatului de „nedocumentare obiectivă a cazului de accident rutier”;

**d)** instanța de fond nu s-a pronunțat asupra argumentului inculpatului privind provocarea sa, circumstanțe, despre care ultimul a informat conducerea IP Rîșcani și asupra cărora a fost efectuat un control de serviciu, iar instanța de apel a examinat superficial acest argument, fără a cerceta contradicțiile dintre declarațiile martorilor acuzării cu referire la ridicarea actelor de la Zagaievschi V. de către inculpat.

**13.2.** Pe cauză este depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatului, din motiv că din conținutul materialelor cauzei rezultă că acțiunile efectuate în cadrul examinării cauzei penale sunt legale și nu a fost admisă încălcarea cărorva prevederi procesual penale ce ar fi condiționat comiterea unor erori grave de drept.

**14.** Judecînd recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către procuror urmează a fi admis, fiind casată parțial decizia atacată, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre în această parte, iar recursul declarat de către avocat în numele inculpatului urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. pct. 1) și 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, precum și instanța admite recursul, casează parțial hotărîrea atacată și rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

**14.1.** Cu referire la recursul procurorului Colegiul penal lărgit atestă că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia acesteia în latura soluției de individualizare a pedepsei.

Astfel, Colegiul penal lărgit se va pronunța doar asupra acestor circumstanțe menționînd că în conformitate cu art. 75 Cod penal, individualizarea judiciară a pedepsei este realizată de către instanța de judecată și constă în stabilirea și aplicarea pedepsei prevăzute de sancțiune, pentru infracțiunea săvârșită, în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea infractorului, de împrejurările concrete în care s-a comis infracțiunea.

În cazul infracțiunilor de corupție noțiunea „gravitatea infracțiunii săvârșite” trebuie înțeleasă în sensul că aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care

discreditează și compromit activitatea acestora. Ține de menționat că, pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și juste, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea quantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului. În același timp, trebuie să fie respectată prevederea art. 61 Cod penal, conform căreia, pedeapsa care se aplică urmează să-și atingă scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane.

Urmează a se remarca la fel că, instituția suspendării condiționate executării pedepsei nu trebuie privită, ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială, care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă. Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Conform textului alin. (1) art. 90 Cod penal, instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie arătate în decizie. În plus la cele menționate, instanța de judecată va ține seama de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel neîntemeiat a statuat asupra necesității suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii stabilite inculpatului, motivînd aceasta doar prin faptul că ultimul anterior nu a fost tras la răspundere penală, se caracterizează exclusiv pozitiv, are copii minori la întreținere fiind la prima abatere de lege, odată ce primele două motive erau inerente oricărei persoane care îndeplinește funcția de polițist, iar al treilea motiv, în raport cu gravitatea faptei săvârșite și avînd în vedere criteriul proporționalității menționat mai sus, nu poate sta la baza unei astfel de hotărîri.

Avînd în vedere cele expuse supra, Colegiul penal lărgit consideră că în cauză sunt prezente temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, impunîndu-se astfel soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală – admiterea recursului ordinar declarat de procuror, casarea parțială a deciziei atacate, în latura aplicării art. 90 Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri în această parte prin care inculpatul să fie considerat condamnat în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția Legii penale de pînă la 25.02.2014), la 5 (cinci) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 (douăzeci mii) lei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 4 (patru) ani.

**14.2.** Cu referire la argumentele invocate în recursul avocatului în numele inculpatului Colegiul penal lărgit atestă netemeinicia acestora, menționând în acest sens următoarele:

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.I.a) din prezenta decizie – în fapta considerată ca fiind dovedită instanța de apel a indicat expres că interesul personal al inculpatului a constatat în voalarea incompetenței de a descoperi o încălcare de lege, prin neefectuarea acțiunilor obligatorii, iar daunele în proporții considerabile s-au manifestat prin sistarea examinării cazului de accident rutier cu care a fost investit inculpatul;

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.I.b) din prezenta decizie – faptele constatate de către instanța de apel corespund întru totul cu învinuirea înaintată inculpatului de către acuzatorul de stat (V. 1, f.d. 100-101, V. 3, f.d. 135);

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.I.c) din prezenta decizie – instanța de apel întemeiat a incriminat cauzarea daunelor considerabile inclusiv și intereselor publice, care s-au manifestat prin crearea unei imagini negative a organelor afacerilor interne în societate prin incapacitatea de a depista făptuitorii pentru atragerea lor la răspundere, odată ce argumentul invocat de recurent a fost scos din contextul în care instanța de recurs ordinar în decizia sa anterioară a motivat de ce capătul de învinuire în baza art. 327 Cod penal, nu era în competența organului de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției;

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.II.a) din prezenta decizie – potrivit prevederilor art. 394 alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței (deciziei) de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal, circumstanțe care se cuprind integral în partea descriptivă a deciziei atacate (V. 3, f.d. 136);

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.II.b) din prezenta decizie – argumentul în cauză nu poate fi reținut odată ce din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată rezultă că în ședința din 07.11.2013, în cadrul stabilirii ordinii cercetării judecătorești, la propunerea procurorului de a audia inculpatul și ulterior de a fi date citirii declarațiile martorilor și cercetate probele materiale, atât inculpatul, cât și avocatul acestuia au fost de acord (V. 3, f.d. 41 verso);

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.II.c) din prezenta decizie – la argumentul în cauză instanța de apel întemeiat a concluzionat că neatribuirea respectivelor persoane a statutului procesual de părți vătămate în cauza penală, nu afectează învinuirea înaintată inculpatului, deoarece determinarea calității procesuale a persoanei în cadrul procesului penal ține de competența organului de urmărire penală, care în dependență de circumstanțele cauzei stabilește mărimea daunei cauzate prin infracțiune și persoanele ce au fost prejudiciate în legătură cu aceasta;

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.III.a) din prezenta decizie – aceste argumente nu pot fi reținute odată ce din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată rezultă că partea apărării nu a avut nici o obiecție în acest sens (V. 3, f.d. 99);

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.III.b) din prezenta decizie – în acest sens Colegiul penal lărgit consideră temeinice argumentele instanței de apel

care a indicat că neatragerea la răspundere penală a lui Glavan Nicolae în calitate de mijlocitor și respectiv complice la infracțiune, nu putea constitui temei de achitare a inculpatului, deoarece fiecare persoană urmează să poarte răspundere personală pentru faptele sale, sarcina probațiunii vinovăției fiind pusă în seama părții acuzării, care prin ordonanța motivată din 27.09.2012 a dispus scoaterea lui Glavan Nicolae de sub urmărire penală în baza art. art. 42 alin. (5), 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că nu au fost acumulate suficiente probe ce i-ar demonstra vinovăția în complicitate la corupere pasivă;

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.III.c) din prezenta decizie – Colegiul penal lărgit atrage atenția că din învinuirea înaintată rezulta expres că acțiunea de nedocumentare obiectivă a cazului de accident rutier s-a materializat prin acțiuni de ridicare ilegală a actelor de la Zagaievschi V.;

În raport cu motivele invocate în pct. 13.1.III.d) din prezenta decizie – Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel întemeiat a ajuns la concluzia că inculpatul a depus post factum raportul cu privire la pretinsa provocare la corupere pasivă, deoarece din conținutul înscrisurilor din registrul de evidență a actelor de intrare nr. 3, respectivul raport este înregistrat la data de 23.07.2012 cu nr. 3928, pe când următoarea înregistrare din 24.07.2012 are numărul de înregistrare 3928a, fiind unica cu abrevierea respectivă. Astfel, pe bună dreptate s-a concluzionat că respectivul raport a fost înregistrat ulterior pornirii cauzei penale de corupere pasivă, fiind îndreptat în vederea îndreptării acțiunilor inculpatului, de aceea încheierea adoptată pe marginea lui, nu putea servi drept probă pertinentă pentru justa soluționare a cauzei. Cu atât mai mult de către inculpat nu au fost numite persoanele care erau preinșii provocatori, deși având în vedere funcția deținută de către inculpat în teritoriul deservit, în situația în care ar fi avut loc o atare provocare, el ar putea identifica aceste persoane, sau cel puțin ar fi putut acționa prin sesizarea organului competent.

Colegiul penal lărgit atestă suplimentar că, în esență, conținutul recursului avocatului în numele inculpatului se rezumă la critica modalității de apreciere a probelor și a concluziilor de vinovăție a inculpatului. În acest sens se reține că motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticile formulate de recurent nu pot fi considerate ca motive sub aspectul casării hotărârii contestate, ca fiind ilegală.

Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza deciziei instanței de apel, care a conchis că probatoriul administrat cu participarea părților confirma vinovăția inculpatului în fapta incriminată, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Totodată, instanța de apel a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, expunându-se asupra tuturor argumentelor invocate în apel, examinând probele administrate din punct de vedere al utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv și just a tras concluzia despre vinovăția inculpatului în faptele incriminate.

Având la bază cele expuse supra, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că **în raport cu argumentele invocate de către avocat în numele inculpatului** decizia contestată nu este afectată de erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1)

Cod de procedură penală, motiv pentru care se impune adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală - respingerea recursului ordinar declarat de către avocat în numele inculpatului ca inadmisibil.

15. În conformitate cu prevederile art. art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 1) și pct. 2) lit. c), alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

**DECIDE :**

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Vadim Gligor în numele inculpatului Țurcanu Petru și admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, casează parțial, în partea stabilirii pedepsei, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, în cauza penală în privința lui **Țurcanu Petru Mihail**, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre în această parte prin care:

**Țurcanu Petru Mihail** se consideră condamnat în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția Legii penale de pînă la 25.02.2014), la 5 (cinci) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 (douăzeci mii) lei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 4 (patru) ani.

În rest, decizia instanței de apel se menține.

Termenul de executare a pedepsei închisorii stabilite lui **Țurcanu Petru Mihail** se calculează din momentul reținerii acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 ianuarie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru